Панель № 1
ВНЕСОК ВІДОМИХ НАУКОВЦІВ У РОЗВИТОК АГРАРНОЇ НАУКИ

УДК: 378.4

ШЕМІГОН О.І., к. с.-г.н.
ВИХОР М.В., к.е.н.
Білоцерківський національний аграрний університет
shemigonsasha@gmail.com, mvykhor@ukr.net

НАРИС ДО ІСТОРІЇ БІЛОЦЕРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: АМОСОВ ОЛЕГ ЮРІЙОВИЧ

Дана публікація присвячується пам'яті Амосова О.Ю., колезі, другові, науковцю, якого особисто знали автори.

Ключові слова: історія, заклад освіти, науковець, менеджер, публічний управлінець.

SHEMIGON O., PhD of agricultural sciences
VYKHOR M., PhD in economic
Bila Tserkva National Agrarian University

ESSAY ON THE HISTORY 0F BELOTSERKOVSKY NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY: AMOSOV OLEG YURIEVICH

This publication is dedicated to the memory of Amosov O.Yu., a colleague, a friend, a scientist who was personally known by the authors.

Key words: history, educational institution, scientist, manager, public manager.

Майкл Харт [1], описуючи роль ста найвпливовіших людей в історії писав: «Я отримував листи від багатьох читачів, які заявляли, що я недооцінив ту чи іншу фігуру, і виступали з аргументами на користь включення її біографії в першу сотню. Вивчивши ці аргументи, я дійшов висновку, що мої критики мають рацію, і внесли відповідні зміни у друге видання. Але не слід думати, що всі ці зміни є просто результатом "кількості голосів". Я взяв до уваги не тільки кількість листів на користь Ford, але і вагу заперечень (було більше коментарів до деяких інших питань). Тож розташування біографій у цій книзі залежить від того, добре це чи ні, на мою думку, а не на згоду читачів чи експертів».

Ми ж, автори, готуючи матеріал до міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритети модернізації аграрної освіти у сучасних умовах: від витоків до сьогодення», приуроченій до 395-річчя історії закладу освіти та 275-ї річниці освітньої діяльності на теренах білоцерківщини», хочемо згадати про непересічну постать – Амосова Олега Юрійовича як одного з тих, чиє ім'я вписане в історію закладу за його 395-річне існування. А місце? Місце в рейтингу Олегу Юрійовичу вже визначать наступні автори, можливо, навіть через кілька тисячоліть. Адже вже згаданий нами М.Харт до «своєї сотні» вписав і Сіддгартха Ґаутама (563 – 483 до н. е., засновника буддизму) і Христофора Колумба (випадково відкрив Америку, 1451–1506) і Альберта Енштейна (автор теорії відносності, 1879–1955).

Отже, Амосов Олег Юрійович. Народився 2 вересня 1954 р. у Запоріжжі. У 1976 році закінчив Дніпропетровський інститут інженерів залізничного транспорту. З 1976 по 1978 рр. працював на Дніпропетровському вагоноремонтному заводі, з 1980 р. по 1988 р. на Ізюмському приладобудівному. 1988 – 1991 рр. аспірант Київського інституту політології і соціального управління. 27.12.1991 року захистив кандидатську дисертацію, тема дослідження: «Виробничі відносини в основній ланці народного господарства в умовах демократичних реформ». Після захисту кандидатської дисертації, з 1992 року його життя тісно пов'язане з Білою Церквою, а трудова і наукова діяльність – з Білоцерківським національним аграрним університетом. Невдовзі по приходу до університету, а саме 12 січня

1993 року, Олега Юрійовича було призначено заступником декана з роботи зі студентами економічного факультету. 26.05.1995 р. йому присвоєно вчене звання доцента, згодом – з 1996 року він стає і завідувач кафедри економіки і підприємництва.

16 квітня 1997 року Олег Юрійович Амосов захищає докторську дисертацію, а 26.06.1997 р. Президія Головної Ради ВАКу України приймає рішення про видачу йому диплому доктора економічних наук. 26 червня 2001 року він стає професором.

Основні його наукові праці: Інтеграція системи підприємництва АПК України в міжнародний ринок: тенденції, закономірності. 1996; Підприємництво в АПК України: суть, структура і вплив на використання трудових ресурсів. 1996; Інноваційний процес в економічній системі (теоретико-методологічний аспект). 1998; Аналіз зовнішньоекономічних зв'язків. 1998; [2] усі вони були написані саме у Білій Церкві.

На початку вересня 1999 року, на прохання В.І.Лугового, тоді ректора Національної академії управління при Президентові України, Олега Юрійовича переводять для подальшої до Харківської філії цієї академії. Там його призначають першим заступником директора і завідувачем кафедри економічної теорії та публічних фінансів; водночас від 2016 — старший науковий співробітник відділу промислової політики та енергетичної безпеки Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАНУ[2].

Хоча фізично Олег Юрійович і залишив Білу Церкву, він ніколи ментально не полишав її. Так, перебуваючи у відрядженнях у Києві, чи інших містах центральної України, завжди знаходив можливість завітати до своїх однодумців «по цеху». Спілкування з ним завжди наштовхувало на пошук шляхів вирішення нагальних проблем і питань. Наукова співпраця авторів цього матеріалу і О.Ю.Амосова знайшла відображення у 2004 році, коли саме за редакцією доктора економічних наук, професора О.Ю. Амосова побачив світ навчальний посібник «Менеджмент фірми».

Також варто наголосити, що у 2022 році Олег Юрійович з власної ініціативи зголосився бути стейкхолдером при акредитації освітньої програми «Менеджмент» другого (магістерського) рівня.

З переїздом до Харкова, Олег Юрійович розкрився і як публічний управлінець.

Так, його праця «Моделі публічного адміністрування (архетипові парадигма) з Н.Гавкаловою [3] спрямована на те, що, на їх думку, публічне адміністрування в процесі еволюціонування зазнало низки змін, про що свідчить існування щонайменше трьох загальновідомих моделей – «Old Public Management», «New Public Management» та «Good Governance». Ми не можемо стверджувати, (*зазначали автори, зауваження наше*), що в Україні публічне адміністрування описується моделлю «Good Governance», яка відповідає найвищому розвитку соціально-економічної системи, характеризує соціально орієнтоване управління та визначає управління на розвинених демократичних засадах без урахування національної архетипіки. Навпаки, ми вважаємо, що в країні спостерігається існування моделей «Old Public Management» та «New Public Management», що визначається вітчизняною архетиповою парадигмою. Архетипічні особливості зумовлюють необхідність впровадження державної політики шляхом збільшення самостійності регіонів у визначенні довгострокової стратегії соціальноекономічного розвитку регіону, у виборі засобів її реалізації, формування та забезпечення ефективного перерозподілу синтезованого капіталу регіону, формування доходів і видатків бюджету області органами регіонального управління, участі органів місцевого самоврядування, територіальних громад та залучення населення до процесів управління й вирішення соціально-економічних проблем розвитку, тобто всього того, що створює підґрунтя для формування моделі «Good Governance» в публічному адмініструванні. Подальші напрями наукових досліджень, на їх думку, мають полягати у деталізації напрямів розвитку публічного адміністрування в Україні, конкретизації впливу трансакцій на ефективність публічного адміністрування, дослідженні впливу архетипів на результативність публічного управління з визначенням відмінностей публічного управління та публічного адміністрування.

Далі О. Амосов і Н. Гавкалова дають рекомендації органам законодавчої та виконавчої влади, основні з них:

— створення можливості для розвитку неформальних суспільних інститутів, що базуються на національних архетипах;

— забезпечення доступу місцевої влади до фінансових ринків і кредитних ресурсів, установлення нових критеріїв адміністративної відповідальності керівників органів місцевого самоврядування та розпорядників бюджетних коштів;

— запровадження нових принципів та механізмів відносин «публічне адміністрування – громадськість» щодо формування програм, механізмів підзвітності та громадського контролю;

— зміна фінансового забезпечення регіональних програм відповідно до змін функцій щодо забезпечення сталості соціально-економічного розвитку регіонів і надання населенню соціальних послуг належної якості, що прямо впливає на зменшення рівня трансакцій у публічному адмініструванні [3].

О. Амосов та Н. Гавкалова [4] наголошували, що модель публічного управління базується на моделі людини, що в основі поведінки людини формуються звички, принципи поведінки, які мають архетипну природу та закріплюються у вигляді інститутів. Взаємозв'язок інституціоналізму та архетипіки в публічному управлінні створюють підстави для його дієвості та дають змогу його розглядати як інструмент розвитку суспільства, здатний забезпечити діалог між владою, бізнесом та громадянином.

За видатні праці у галузі науки, що дістали визнання та за підготовку висококваліфікованих наукових кадрів Олегу Юрійовичу у 2013 році було присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України».

28 лютого 2022 під час обстрілу житлових кварталів Харкова, здійснених російським військом під час вторгнення в Україну, отримав важкі поранення. Наступного дня помер у лікарні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Харт Х. Майкл. Сто великих людей. URL: http://book-online.com.ua/read.php?book=2437&page=1

2. Амосов Олег Юрійович. URL: https://esu.com.ua/article-44018

3. Амосов О.Ю., Гавкалова Н.Л. Моделі публічного адміністрування. Публічне управління: теорія та практика: збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. Х.: Вид-во "ДокНаукДержУпр". Спеціальний випуск. Червень, 2013. С. 6-13.

4. Амосов О.Ю., Гавкалова Н.Л. Симбіоз інституційних засад та архетипіки публічного управління. Публічне урядування. 2016. С.15-22. URL: http://journals.maup.com.ua/index.php/public-management/article/view/730.

УДК 316.7

ОРДІНА Л.Л., канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
Larisaordina@ukr.net

НАУКОВИЙ ВНЕСОК ЛЕОНІДА ШЕРЕМЕТА У ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО МЕНТАЛІТЕТУ

У тезах проаналізовано науковий внесок Л.П.Шеремета у питання української ментальності як ціннісно-смислового простору духовної культури, що є ієрархічно підпорядкованим багаторівневій системі цінностей особистості.

Ключові слова: ментальність, український менталітет, духовна культура.

ORDINA LARYSA, candidate of pedagogical sciences
Bila Tserkva National Agrarian University

SCIENTIFIC CONTRIBUTION OF LEONID SHEREMET TO THE RESEARCH OF UKRAINIAN MENTALITY

The theses analyze the scientific contribution of L.P. Sheremet to the issue of Ukrainian mentality as a value-semantic space of spiritual culture, which is hierarchically subordinate to a multi-level system of individual values.

Key words: mentality, Ukrainian mentality, spiritual culture.